

ساختار سازمانی، طراحی سازمان و الگوهای رفتاری، جدید و مجازی سازمان با رویکردی کاربردی

جلد اول: ساختار سازمانی

تألیف:

دکتر اصغر عالم تبریز

فیفا

سرشناسه: عالم تبریز، اصغر، ۱۳۳۴ -

عنوان و نام پدیدآور: ساختار سازمانی، طراحی سازمان و الگوهای سنتی، جدید و مجازی سازمان با رویکرد کاربردی/اصغر عالم تبریز.

مشخصات نشر: تهران: نشر دانش ماندگار عصر، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۱۸۰ ص.؛ مصور

شابک: ۰-۰۸-۸۶۰۸-۶-۵۳۸۱

یادداشت: چاپ قبلی: نقش استاد بهار ۱۳۹۰-

مندرجات: ج. ۱. ساختار سازمانی. -

موضوع: سازمان Organization

موضوع: کارآمدی سازمانی Organizational effectiveness

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ع۱۷ ف۲/۳۷HD

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸

شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۸۷۲۵۵

شناسنامه

عنوان: ساختار سازمانی، طراحی سازمان و صفحه‌آرا: حسین احمدی
الگوهای سنتی جدید و مجازی با رویکرد طراح جلد: فرامرز عیب‌پوش
کاربردی شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۰۸-۰۸-۰
مؤلف: دکتر اصغر عالم‌تیریز
ناشر: مؤسسه دانش ماندگار عصر
نویت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۷
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

دفتر انتشارات: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۲، فروردین، خیابان لبافی‌نژاد، پلاک ۱۸۹

کدپستی: ۱۳۱۴۹۶۵۳۵۱ تلفن: ۰۶-۳۱۷۵/۶۹

ایمیل و وب سایت: Info@mehrabanshop.com-MehrabanPub.com

فروشگاه اینترنتی: Ketabemehraban.com آشنایی و فروشگاه نشر بازرگانی: ۶۶۹۵۳۴۷۵

کلیه‌ی حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به مترجم می‌باشد. هرگونه برداشت، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه‌ی کتبی از مترجم نشر مجاز نبوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.
کتاب دانش ماندگار عصر

فهرست

پیش گفتار	۱۵
فصل اول: مبانی ساختار سازمانی	۸
سازمان	۲۱
چرا، زمان، مطالعه می شوند؟	۲۱
سازمان چیست؟	۲۱
چرا سازمان ها ایجاد می شوند؟	۲۴
چرا سازمان ها اهمیت دارند؟	۲۵
تفاوت سازمان ها و گروه ها	۲۶
سازمان ها چگونه ایجاد می شوند؟	۲۷
مطالعه سازمان از دیدگاه های مختلف مدیریتی	۲۹
فهرست منابع فصل اول	۳۳
فصل دوم: تعریف ها و ویژگی های ساختار سازمانی	۳۷
ساختار سازمانی در اثنای قرن ۲۰	۳۷
ساختار سازمانی سنتی یا کلاسیک	۳۸
تعریف های ساختار سازمانی	۳۹
مؤلفه های اساسی ساختار سازمانی	۴۵
۱- تقسیم کار به مثابه اولین شرط اساسی ساختار سازمانی	۴۵
۲- هماهنگی به مثابه دومین شرط اساسی ساختار سازمانی	۴۶
ویژگی های ساختار سازمانی مناسب و اثر بخشی	۵۰

۵۱	انواع ساختار سازمانی
۵۱	ساختار رسمی
۵۳	ساختار غیر رسمی
۵۶	فهرست منابع فصل دوم
۶۱	فصل سوم: قاعده‌ها و یا ارکان ساختار سازمانی
۶۴	بخش یکم: طراحی شغل
۶۴	رو کردن شغل
۶۴	دیدگاه‌های عملی
۶۵	مدیریت علمی
۶۵	فوردیسم
۶۶	نهضت روابط انسانی
۶۷	دهه ۱۹۷۰
۶۷	دهه ۱۹۸۰
۶۷	دهه ۱۹۹۰ و چالش‌های آینده
۶۸	طراحی شغل
۶۸	تخصصی کردن شغل (پیچیدگی)
۷۰	تخصصی کردن افقی شغل (تفکیک افقی از بعد پیچیدگی)
۷۱	تخصصی کردن عمودی شغل (تفکیک عمودی از بعد پیچیدگی)
۷۲	تخصصی کردن شغل‌ها در جای جای سازمان
۷۳	محاسن و معایب تخصصی کردن شغل

۷۴.....	سازماندهی رفتار (رسمیت)
۷۷.....	آموزش و ارشاد
۷۸.....	رویکردهای نوین طراحی شغل
۷۸.....	نهضت طراحی مجدد شغل
۷۹.....	روش های جدید، هم زمان
۸۲.....	روش های گروهی هم زمان
۸۲.....	ارگونومی
۸۳.....	نگرش سیستم های باز
۸۳.....	سازماندهی مجدد خطوط مونتاژ
۸۴.....	شیوه ژاپنی طراحی شغل
۸۵.....	نهضت مهندسی مجدد
۸۸.....	مراحل اجرایی فرآیند مهندسی مجدد
۸۹.....	چابک سازی
۹۰.....	تعریف های سازمان چابک
۹۱.....	عوامل موثر بر چابک سازی
۹۳.....	اصول زیر بنایی چابک سازی
۹۴.....	بخش دوم: طراحی فراساختار پیچیدگی
۹۴.....	گروه بندی واحدها (یکپارچگی افقی از بعد پیچیدگی)
۹۵.....	نمودار سازمانی
۹۶.....	انواع نمودارهای سازمانی

۹۸	 گروه
۹۹	 اداره
۹۹	 دفتر
۱۰۰	 اداره کل
۱۰۰	 مدیریت
۱۰۱	 مرکز
۱۰۱	 معاونت
۱۰۱	 فعالیت سازمان تحت نظر بالاترین مقام دستگاه (ستاد شخصی):
۱۰۲	 مشاوران
۱۰۲	 انواع نمودارها
۱۰۲	 نمودار عمودی
۱۰۳	 نمودار افقی
۱۰۴	 نمودار مدور یا حلقوی
۱۰۴	 نمودار نردبانی
۱۰۵	 بنیادهای گروه‌بندی
۱۰۵	 ۱- گروه‌بندی بر بنیاد وظیفه‌ای
۱۰۷	 محاسن و معایب گروه‌بندی بر بنیاد وظیفه‌ای
۱۰۹	 ۲- گروه‌بندی بر بنیاد بخشی (بازار)
۱۱۲	 محاسن و معایب ساختار مبتنی بر محصول (۶۶)
۱۱۴	 محاسن و معایب گروه‌بندی بر مبنای جغرافیایی

۱۱۶	محاسن و معایب گروه‌بندی بر مبنای مشتری یا ارباب جوع
۱۱۸	محاسن و معایب گروه‌بندی بر بنیاد زمان
۱۱۸	ارزیابی کلی از گروه‌بندی بر بنیاد بخشی (بازار)
۱۱۹	۳- گروه‌بندی مبتنی بر واحد تجاری استراتژیک
۱۲۰	۴- گروه‌بندی بر اساس پروژه یا طرح
۱۲۱	مزایا و کاستی‌های گروه‌بندی بر مبنای پروژه
۱۲۱	۵- گروه‌بندی بر بنیاد ماتریس یا خزانه‌های
۱۲۴	محاسن و معایب گروه‌بندی بر بنیاد ماتریس
۱۲۵	تجدید ساختار
۱۲۶	مراحل اجرا
۱۲۸	سلسله مراتب اختیارات سازمانی و اندازه واحد
۱۲۸	انواع اختیار
۱۲۹	اندازه واحد و حیطه نظارت (یکپارچگی عمودی از بعد پیچیدگی)
۱۳۷	حیطه نظارت و فرمول V.A.Graicunas
۱۴۲	مزایا و معایب حیطه نظارت گسترده و باریک
۱۴۳	بخش سوم: پرداخت فرا ساختار
۱۴۴	نظام‌های برنامه‌ریزی و نظارت
۱۴۵	نظارت عملکرد
۱۴۵	برنامه‌ریزی عملی
۱۴۵	ابزارهای برقراری ارتباط

۱۴۶	 نظارت غیر مستقیم
۱۴۷	 نقش رابط
۱۴۸	 گروه‌های کاری یا مجموعه‌های کاری
۱۴۹	 تیم‌ها و کمیته‌های ثابت
۱۴۹	 رهبر هماهنگی
۱۵۰	 پست و موقعیت
۱۵۰	 دانش
۱۵۰	 نگرش بین شخصی
۱۵۰	 کنترل رسمی
۱۵۲	 بخش چهارم: طراحی نظام تصمیم‌گیری
۱۵۲	 تمرکز
۱۵۴	 عوامل مؤثر در تأکید بر تمرکز
۱۵۶	 کاستی‌های تمرکز
۱۵۷	 تقسیم‌بندی مدیرانی که به تمرکز تمایل دارند
۱۵۷	 الف - مدیران برتر (مدیرانی که خود را عقل کل می‌دانند)
۱۵۸	 ب - مدیران گرفتار
۱۵۸	 ج - مدیران قهقرای
۱۵۹	 بررسی‌های آلفرد چندلر
۱۵۹	 عدم تمرکز
۱۶۰	 عوامل مؤثر در تأکید بر عدم تمرکز

۱۶۱		مزایای عدم تمرکز
۱۶۱		کاستی های عدم تمرکز
۱۶۲		واژه عدم تمرکز و کاربردهای آن (۱۴۳)
۱۶۲		۱- عدم تمرکز عمودی
۱۶۲		معایب تقویم اختیار
۱۶۳		۲- عدم تمرکز افقی
۱۶۵		۳- عدم تمرکز مکانی
۱۶۶		فهرست منابع فصل سوم
۱۷۵		کتابنامه فارسی و لاتین
۱۷۵		الف - فارسی
۱۷۸		ب - لاتین

پیش‌گفتار

نگارنده با بیش از دو دهه تجربه تدریس تئوری‌های سازمان و مدیریت در مقطع‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد در دانشگاه‌ها، موسسه‌ها، مراکز آموزش عالی و دوره‌های کوتاه مدت سازمان‌های دولتی و خصوصی با دو هدف نگارش کتاب حاضر را آغاز نمود.

هدف اول، کمبود کتاب مناسب برای پاسخگویی به نیازهای دانشجویان، کارشناسان و مدیران در بحث سازمان است. کلیه کتاب‌های موجود که توسط اساتید بزرگوار تحریر، تألیف و یا ترجمه شده‌اند بیشتر به بحث مدیریت عنایت داشته و این توجه در نام‌گذاری کتاب‌ها نیز مشهود است. نتیجه این امر، یکسان شدن محرای مطالب دروس تئوری‌های مدیریت با تئوری‌های سازمان و مدیریت، طراحی سازمان و طراحی ساختار سازمانی است. شایان ذکر است، این نگرش در رفتار و عملکرد مدیران بخش‌های دولتی و خصوصی سیر قابل رؤیت است به طوری که آنها به بحث سازمان و طراحی آن کمترین توجه را دارند.

هدف دوم، کمبود کتاب کاربردی در زمینه ساختار طراحی سازمان خصوصاً در رابطه با سازمان‌ها بزرگ دولتی و خصوصی می‌باشد. از آنجا که نگارنده در طول سال‌های تدریس در آموزش‌های بلند مدت و کوتاه مدت، همیشه با مدیران عالی، میانی و پایه دولتی و خصوصی در ارتباط بوده، با نقطه نظرات و گله‌مندی آنها آشنایی کامل دارد.

کتاب حاضر جلد اول از مجموعه سه جلدی تحت عنوان "ساختار سازمان و طراحی سازمان و الگوهای سنتی، مدرن و مجازی سازمان است". جلد دوم، با عنوان "طراحی سازمان در جلد سوم، تحت عنوان "الگوهای سنتی، مدرن و مجازی سازمان" نامگذاری گردیده است.

عنوان فصل اول جلد اول، مبانی ساختار سازمانی است. در این فصل سازمان، دیدگاه‌های مختلف سازمان و مطالعه سازمان از دیدگاه مختلف مدیریتی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

فصل دوم، به بررسی تعاریف و ویژگی‌های ساختار سازمانی می‌پردازد. ابتدا ساختار سازمانی در اثنای قرن ۲۰ و تعریف‌های ساختار و مؤلفه‌های اساسی ساختار سازمانی و سپس ویژگی‌های ساختار

سازمانی مناسب و اثربخش و در ادامه انواع ساختار سازمانی مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

فصل سوم، تحت عنوان قاعده‌ها و یا ارکان ساختار سازمانی آمده است. در این فصل، ابتدا طراحی شغل و سپس طراحی فرا ساختار، در ادامه پرداخت فراساختار و در نهایت طراحی نظام تصمیم‌گیری مورد بررسی قرار می‌گیرند.

در انتهای این قسمت، از دخترم، دکتر عالم تبریز، که مشوق و یاری دهنده در تألیف این کتاب بوده است تشکر و قدردانی می‌شود.

www.ketab.ir